

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัย รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed method) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ ผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 114 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ 2. 2556: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ 2 ผู้วิจัยจึงเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา จำนวน 96 คน

การดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ผู้บริหารจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนนทบุรี และผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ต้องการวิจัยมากที่สุดและมีความเหมาะสมที่จะให้ข้อมูลได้ โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่สามารถให้ข้อมูล ความรู้ ปัญหา สภาพปัจจุบัน และการพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย

1. ดร.ชูชาติ กาญจนธนะชัย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

2. ดร.เจริญ มุลมา คณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. ดร.กิตติธัช ทองอุทุม ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
4. ดร.นงนุช สุรเสน นักวิชาการศึกษำานาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. นางศศิธร สายแก้ว นักวิชาการศึกษำานาญการพิเศษ
6. นางรุจิรัตน์ ไฉ่วณิชเกียรติกุล นักวิชาการศึกษำานาญการพิเศษ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง และแบบประเมิน รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ 2 เกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี
2. แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับ ขั้นตอนของการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการพูดคุยสนทนาตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) กับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความชำนาญด้านกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

รายละเอียดของเครื่องมือในการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ มีดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม แบบสอบถามชุดที่พัฒนาขึ้น เป็นการสอบถามข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ว่ามีสภาพเป็นอย่างไร โดยมีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือ เพื่อเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดต่างๆ มาบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วย การจำแนกประเภทของรูปแบบ แล้วสร้างรูปแบบที่มีลักษณะเป็นรูปแบบเชิงอธิบาย (Semantic Model) จากแนวคิดของ คีฟวีส (Keeves. 1988: 561-565) และ วิลเลอร์ (Willer. 1986: 83) ด้านโครงสร้างองค์การ และด้านการวางแผนการดำเนินงาน จากแนวคิดของ ฟาโยล (Fayol. 1949: 110), กุลlick และเออร์วิค (Gulick; & Urwick. 1997: 261-263), กลุ่มพัฒนาวิชาการ กองการลูกเสือกรมพลศึกษา (2551: 18-24)

และสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2552: 12-13) ด้านการบริหารจัดการ จากแนวคิดของ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2552: 12-13) ด้านการบริหารบุคลากร จากแนวคิดของ แคสเต็ดเตอร์ (Castetter. 1976: 35), ด้านการบริหารหลักสูตร จากแนวคิดของ เซเลอร์, อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor; Alexander; & Lewis. 1981: 30) และด้านการวัดผลและประเมินผล จากแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 16-23) และ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543: 36) และนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารในข้อ 1.2 มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ดังตาราง 2

ตาราง 2 โครงสร้างเนื้อหาสาระของแบบสอบถาม

ตอนที่	เนื้อหาสาระ	จำนวนข้อ	รูปแบบการถาม
1	ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา วุฒิสถู่งสุดทางลูกเสือ หรือเคยผ่านการอบรมทางลูกเสือ	3 ข้อ	เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)
2	2.1 ด้านโครงสร้างองค์การ	7 ข้อ	ข้อ 2.1-2.6 ใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ
	2.2 ด้านการวางแผนการดำเนินงาน	10 ข้อ	
	2.3 ด้านการบริหารจัดการ	13 ข้อ	
	2.4 ด้านการบริหารบุคลากร	13 ข้อ	
	2.5 ด้านการบริหารหลักสูตร	7 ข้อ	
	2.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล	9 ข้อ	
	รวม	14 หน้า	

แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าข้อความในแต่ละข้ออยู่ในระดับใด คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 และเรียงลำดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด 5 หมายถึง มีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี มากที่สุด

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้นใช้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น (Best. 1981: 182) ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \text{ (เริ่มจากขั้นต่ำสุด)}$$

จากนั้นนำมาเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนโดยกำหนดความหมาย ดังนี้

4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับปฏิบัติมากที่สุด

3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับปฏิบัติมาก

2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับปฏิบัติปานกลาง

1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อย

1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ ที่พัฒนาขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี แบบสัมภาษณ์มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล อายุ เพศ
ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสัมภาษณ์มี 6 ข้อ ดังนี้

ด้านโครงสร้างองค์การ โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

1. กรุณาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของคณะลูกเสือแห่งชาติ แนวทางที่
ต้องการ
2. ความเหมาะสมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ที่อยากได้ และอยากเห็น
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างของคณะลูกเสือแห่งชาติ มีจุดเด่น ข้อดี

ข้อจำกัด

ด้านการวางแผนการดำเนินงาน โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ

ด้านการบริหารจัดการ โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

1. กรุณาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ มีจุดเด่น ข้อดี ข้อจำกัด
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือ

ด้านการบริหารบุคลากร โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

1. กรุณาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารบุคลากรลูกเสือ มีจุดเด่น ข้อดี
ข้อจำกัด
2. รูปแบบการแต่งตั้งมอบหมายหน้าที่ งานรับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือ
3. การจัดฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการที่อยากได้ และอยากเห็น
4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาบุคลากรลูกเสือ

ด้านการบริหารหลักสูตร โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

1. ความเหมาะสมของหลักสูตรลูกเสือ มีจุดเด่น ข้อดี ข้อจำกัด
2. ความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหลักสูตรลูกเสือที่อยากได้ และอยากเห็น
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบูรณาการร่วมกับหลักสูตรการใช้การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง
4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือ

ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

1. กรุณาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ มีจุดเด่น ข้อดี ข้อจำกัด
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล “ผ่าน” “ไม่ผ่าน” ที่อยากได้ และอยากเห็น
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

1. คุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คนพิจารณา ความสอดคล้อง ความครอบคลุมของข้อคำถามกับความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์ ความเหมาะสมทางด้านภาษา ดังรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถาม ดังนี้

- 1.1 ดร. ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการอาชีวศึกษา
- 1.2 ดร. พิษณุ ตูลสุข ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
- 1.3 นายสนั่น พาหอม ผู้อำนวยการส่วนกิจการค่ายลูกเสือ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- 1.4 นายสถิตย์ พันธวงศ์ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนารายได้และสิทธิประโยชน์ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- 1.5 ดร. สุวิทย์ มุลคำ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

2. ผู้วิจัยได้แบบสอบถามมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) พบว่าทุกข้อคำถามมีค่าได้คุณภาพตามเกณฑ์ คือ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8-1.0 หลังจากนั้นพิจารณาปรับข้อคำถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และพัฒนารูปแบบของเครื่องมือเพื่อให้เหมาะสมในการใช้เข้าใจง่ายและสะดวกในการตอบ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. คุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของจังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามในส่วนที่เป็นคำถามแบบมาตราประเมินค่ามาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.921

4. นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านกระบวนการดังกล่าวฉบับสมบูรณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) การแจกแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเอกสารเพื่อใช้เป็นข้อมูลและความรู้พื้นฐานในการสร้างความเข้าใจเบื้องต้น และการต่อยอดทางความคิด โดยประมวลและสังเคราะห์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษาของงานวิจัยนี้ จากแหล่งข้อมูลทางวิชาการต่างๆ อาทิ เอกสารวิชาการ งานวิจัย บทความ

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขอให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจัดส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยได้รับแบบสอบถามกลับมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 ฉบับ จากที่ได้จัดส่งคิดเป็นร้อยละ 100

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

3.1 ผู้ทำการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามมีโครงสร้าง (Structured Interview) ลักษณะการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยการกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุม และสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ก่อนเริ่มการทำการสัมภาษณ์ ผู้ทำการวิจัยได้แสดงถึงความมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียง ระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้ทำการวิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และมีการทดสอบคำถามและคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการถามคำถาม

ต่อไป โดยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30-60 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แต่ละรายจะทำการสัมภาษณ์จนกว่าจะไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น ที่เรียกว่า ข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) จึงหยุดการสัมภาษณ์ ซึ่ง อองอาจ นัยพัฒน์ (2548: 233) อธิบายว่า การอิ่มตัวของข้อมูล อาจเกิดจากข้อมูลที่รวบรวมมาได้มีลักษณะแบบแผนเป็นอย่างเดียวกัน (Emergence of Regularities) หรืออีกนัยหนึ่งคือข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ส่วนใหญ่มีลักษณะทับซ้อนสาระในประเด็นเดียวกัน

3.2 ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้ทำการวิจัยจะใช้การจดบันทึกสรุปสั้นๆ เฉพาะประเด็นที่สำคัญ และเมื่อจบการสัมภาษณ์ จะทำการบันทึกข้อมูลอื่นๆ ทันที เช่น ลักษณะท่าทาง ลักษณะน้ำเสียง ตามความเป็นจริงโดยไม่มีการตีความ นอกจากนี้ยังได้บันทึกเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ทำการวิจัยขณะที่รวบรวมข้อมูล ซึ่งการเขียนบันทึกสรุปสั้นๆ ดังกล่าว มีประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มหัวข้อสรุป (องอาจ นัยพัฒน์. 2548: 232; อรุณี อ่อนสวัสดิ์. 2551: 282)

3.3 ข้อมูลจะถูกนำมาทำการตรวจสอบให้ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป และข้อมูลที่ได้มาผู้ทำการวิจัยจะนำมาถอดเทปคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งด้วยการ ฟังเทปบันทึกเสียงซ้ำ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบข้อมูลก่อนการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องมากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้ทำการตรวจสอบข้อมูล โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบความตรง ผู้วิจัยได้เริ่มพัฒนากรอบความคิดการวิจัยในครั้งนี้อย่างเป็นขั้นตอน และกำหนดเกณฑ์การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนไว้ชัดเจน เช่น การเลือกผู้เชี่ยวชาญการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพื้นที่ศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นการจำกัดความอคติในการทำการวิจัยของผู้วิจัยจึงเป็นการตรวจสอบความตรงไปแล้วขั้นหนึ่ง

2. เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพไม่จำเป็นต้องตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย เพราะตัวผู้วิจัยถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาโดยวิธีการที่เรียกว่า การตรวจสอบแบบสามเส้า (สุมิตร สุวรรณ. (ม.ป.ป.: 3) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยอาศัยวิธีการของ (Denzin. 1978: 12) ได้เสนอไว้ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูล เวลา สถานที่ และบุคคล ที่ต่างกันต้องได้ข้อมูลที่ตรงกัน

2.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร โดยไม่เปลี่ยนตัวผู้สังเกตแทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวกันสังเกตโดยตลอด ในกรณีที่ไม่แน่ใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูลสนาม ควรเปลี่ยนตัวผู้วิจัยให้มีหลายคน

2.3 การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือการตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

2.4 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ในเรื่องเดียวกันด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถามปลายเปิด การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบจากการศึกษาทั้ง 2 ส่วน มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นข้อความรู้ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ตามเกณฑ์การยอมรับที่กำหนดขึ้นคือ 1) ข้อค้นพบจากการศึกษาทั้ง 2 ส่วน ที่ตรงกันหรือมีความเชื่อมโยงสามารถอธิบายในเชิงสาเหตุต่อกันได้ 2) ข้อค้นพบจากการศึกษาเชิงปริมาณที่ระบุว่าเป็นปัจจัยในระดับมาก แม้ข้อค้นพบไม่ได้ระบุไว้ 3) ข้อค้นพบจากการศึกษาเชิงคุณภาพที่มีข้อมูลหลักฐานปรากฏชัดเจน แม้ข้อค้นพบเชิงปริมาณไม่ได้ระบุไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ได้แก่ การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้ค่าแจกแจงความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2. วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 ได้แก่ การวิเคราะห์กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนสังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของ เบสท์ (Best. 1983: 181-185) ดังนี้

เกณฑ์การให้ความหมาย

4 หมายถึง มีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี มาก

3 หมายถึง มีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี น้อย

1 หมายถึง มีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรีมากที่สุด

3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรีมาก

2.61 - 3.40 หมายถึง ระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรีปานกลาง

1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรีน้อย

1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรีน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
  - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
  - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)
3. ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัย รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัย ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี 2) สร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี และ 3) การประเมินรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี สำหรับผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 และ 2 ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ใช้แบบสอบถามปลายปิด โดยกำหนดคำถามเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหาร กิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ดังนี้ 1) โครงสร้างองค์การ 2) การวางแผนการ ดำเนินงาน 3) การบริหารจัดการ 4) การบริหารบุคลากร 5) การบริหารหลักสูตร และ 6) การวัดผล และประเมินผล
3. ร่างแบบสัมภาษณ์
4. สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี สำหรับผู้บริหารจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี และผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการ สังเกต โดยกำหนดคำถามเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี โดยใช้แนวคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

1. ทบทวนเอกสาร/แนวคิด/ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบสร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ที่ได้จากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2
3. ร่างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี และปรับปรุงร่างรูปแบบตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประเมินร่างรูปแบบโดย ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้บริหารจากสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ผู้บริหารจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (Leader Trainers Course) จำนวน 17 คน
2. ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
3. จัดทำเป็นรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรีที่เหมาะสม ต่อไป

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/ร่างข้อคำถามแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม/วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน

ร่างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือ/สัมภาษณ์

การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วนำมาจัดกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

ทบทวนเอกสาร/แนวคิด/ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กำหนดกรอบสร้างรูปแบบ ที่ได้จากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1

ร่างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ปรับปรุงร่างรูปแบบตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

ประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

จัดทำเป็นรูปแบบการที่เหมาะสม ต่อไป

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย